Europski parlament
2019-2024

Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove

2023/2028(INI)

27.6.2023

NACRT IZVJEŠĆA

o stanju temeljnih prava u Europskoj uniji 2022. i 2023.
(2023/2028(INI))

Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove

Izvjestiteljica: Katarina Barley

PR_INI

SADRŽAJ

Stranica

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA 3

OBRAZLOŽENJE 11

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o stanju temeljnih prava u Europskoj uniji 2022. i 2023.
(2023/2028(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji (UEU) i Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU),

– uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”),

– uzimajući u obzir sudsku praksu Suda Europske unije[1],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije[2] („Uredba o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava”),

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/692 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi programa Građani, jednakost, prava i vrijednosti te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1381/2013 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EU) br. 390/2014[3],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2017/1939 o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO”)[4],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka)[5],

– uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2017/1371 o suzbijanju prijevara počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima[6],

– uzimajući u obzir Okvirnu odluku Vijeća 2008/913/PUP od 28. studenoga 2008. o suzbijanju određenih oblika i načina izražavanja rasizma i ksenofobije kazneno-pravnim sredstvima[7],

– uzimajući u obzir Preporuku Komisije (EU) 2021/1534 od 16. rujna 2021. o jamčenju zaštite, sigurnosti i jačanja položaja novinara i drugih medijskih djelatnika u Europskoj

---

[1] Među ostalim: *Komisija protiv Mađarske* (Transparentnost udruživanja), predmet C-78/18, EU:C:2020:476, Predmet C-241/21: Presuda Suda (Drugo vijeće) od 6. listopada 2022. *I. L. protiv Politsei- ja Piirivalveamet*, ECLI:EU:C:2022:753.
[2] SL L 433I, 22.12.2020., str. 1.
[3] SL L 156, 5.5.2021., str. 1.
[4] SL L 283, 31.10.2017., str. 1.
[5] SL L 119, 4.5.2016., str. 1.
[6] SL L 198, 28.7.2017., str. 29.
[7] SL L 328, 6.12.2008., str. 55.

uniji[8],

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 9. prosinca 2021. naslovljenu „Uključivija Europa koja štiti: proširenje popisa područja kriminaliteta u EU-u na govor mržnje i zločine iz mržnje” (COM(2021)0777),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 5. ožujka 2020. naslovljenu „Unija ravnopravnosti: Strategija za rodnu ravnopravnost 2020.–2025.” (COM(2020)0152),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 24. lipnja 2020. naslovljenu „Strategija EU-a za prava žrtava (2020.–2025.)” (COM(2020)0258),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 12. studenoga 2020. naslovljenu „Unija ravnopravnosti: Strategija o ravnopravnosti LGBTIQ osoba 2020.–2025.” (COM(2020)0698),

– uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 2. ožujka 2022. o suzbijanju rasizma i antisemitizma,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 2. prosinca 2020. naslovljenu „Strategija za jačanje primjene Povelje o temeljnim pravima u EU-u” (COM(2020)0711),

– uzimajući u obzir izvješće Komisije od 6. prosinca 2022. naslovljeno „Prostor za uspješno građansko djelovanje u području poštovanja temeljnih prava u EU-u – Godišnje izvješće o primjeni Povelje EU-a o temeljnim pravima za 2022.” (COM(2022)0716),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 13. srpnja 2022. naslovljenu „Izvješće o vladavini prava za 2022. – Stanje vladavine prava u Europskoj uniji” (COM(2022)0500),

– uzimajući u obzir Preporuku Komisije (EU) 2023/681 od 8. prosinca 2022. o postupovnim pravima osumnjičenika i optuženika u istražnom zatvoru i o materijalnim uvjetima zadržavanja[9],

– uzimajući u obzir Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti osoba uključenih u javno sudjelovanje od očito neosnovanih ili zlonamjernih sudskih postupaka („strateške tužbe protiv javnog sudjelovanja”) (COM(2022)0177) („Direktiva protiv strateških tužbi protiv javnog sudjelovanja”),

– uzimajući u obzir Prijedlog direktive Vijeća od 7. prosinca 2022. o standardima za tijela za jednakost u području jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo, jednakog postupanja u području zapošljavanja i rada prema osobama bez obzira na njihovu vjeru ili uvjerenje, invaliditet, dob ili seksualnu orijentaciju, jednakog postupanja prema ženama i muškarcima u pitanjima socijalne sigurnosti te u pristupu i nabavi robe, odnosno pružanju usluga, te o brisanju članka 13. Direktive 2000/43/EZ i članka 12. Direktive 2004/113/EZ (COM(2022)0689),

[8] SL L 331, 20.9.2021., str. 8.
[9] SL L 86, 24.3.2023., str. 44.

– uzimajući u obzir Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o standardima za tijela za jednakost u području jednakog postupanja prema ženama i muškarcima te njihovih jednakih mogućnosti u pitanjima zapošljavanja i rada te o brisanju članka 20. Direktive 2006/54/EZ i članka 11. Direktive 2010/41/EU (COM(2022)0688),

– uzimajući u obzir izvješća Agencije EU-a za temeljna prava (FRA), a posebno njezina izvješća o temeljnim pravima za 2022.,

– uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima,

– uzimajući u obzir instrumente UN-a za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, preporuke i izvješća u okviru Univerzalnog periodičnog pregleda UN-a, sudsku praksu ugovornih tijela UN-a i posebne postupke Vijeća za ljudska prava,

– uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, koja je 11. svibnja 2011. otvorena za potpisivanje u Istanbulu („Istanbulska konvencija”),

– uzimajući u obzir izvješće Vijeća Europe od 23. ožujka 2023. naslovljeno „Human Rights Defenders in the Council of Europe Area in Times of Crises” (Borci za ljudska prava u području Vijeća Europe u kriznim vremenima), objavljeno nakon okruglog stola s borcima za ljudska prava koji je organizirao Ured povjerenika Vijeća Europe za ljudska prava i koji je održan u Dublinu 24.–25. listopada 2022.,

– uzimajući u obzir nacrt revidiranog sporazuma o pristupanju Europske unije Konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda od 17. ožujka 2023.,

– uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 11. studenoga 2021. o jačanju demokracije te slobode i pluralizma medija u EU-u: neprikladna upotreba mjera građanskog i kaznenog prava za ušutkavanje novinara, nevladinih organizacija i civilnog društva[10],

– uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 15. prosinca 2021. o evaluaciji preventivnih mjera za izbjegavanje korupcije, nepravilne potrošnje i zlouporabe sredstava EU-a i nacionalnih sredstava u slučaju kriznih fondova i rashodovnih područja povezanih s krizom[11],

– uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 17. veljače 2022. s preporukama Komisiji o statutu za europska prekogranična udruženja i neprofitne organizacije[12],

– uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 8. ožujka 2022. o smanjenju prostora za djelovanje civilnog društva u Europi[13],

– uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 10. ožujka 2022. o vladavini prava i posljedicama

---

[10] SL C 205, 20.5.2022, str. 2.
[11] SL C 251, 30.6.2022, str. 48.
[12] SL C 342, 6.9.2022, str. 225.
[13] SL C 347, 9.9.2022., str. 2.

presude Suda Europske unije[14],

– uzimajući u obzir svoju odluku od 10. ožujka 2022. o osnivanju, nadležnostima, brojčanom sastavu i trajanju mandata Istražnog odbora za istraživanje uporabe Pegasusa i ekvivalentnog špijunskog softvera za nadzor te o određivanju predmeta istrage (2022/2586),

– uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 9 lipnja 2022. o vladavini prava i potencijalnom odobrenju poljskog nacionalnog plana za oporavak (Mehanizam za oporavak i otpornost)[15],

– uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 6. srpnja 2022. o intersekcijskoj diskriminaciji u Europskoj uniji: socioekonomski položaj žena afričkog, bliskoistočnog, latinskoameričkog i azijskog podrijetla[16],

– uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 15. rujna 2022. o prijedlogu odluke Vijeća o utvrđivanju, u skladu s člankom 7. stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji, da postoji očita opasnost da Mađarska teško prekrši vrijednosti na kojima se temelji Europska unija[17],

– uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 5. listopada 2022. o položaju Roma koji žive u naseljima u EU-u[18],

– uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 15. prosinca 2022. o sumnjama na korupciju od strane Katara i većoj potrebi za transparentnošću i odgovornošću u europskim institucijama[19],

– uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 19. travnja 2023. o borbi protiv diskriminacije u EU-u – dugoočekivana horizontalna direktiva o suzbijanju diskriminacije[20],

– uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 11. svibnja 2023. o primjerenosti zaštite koju pruža okvir EU-a i SAD-a za zaštitu podataka[21],

– uzimajući u obzir rezoluciju Europskog parlamenta od 11. studenoga 2021. o prvoj obljetnici de facto zabrane pobačaja u Poljskoj[22],

– uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 7. srpnja 2022. o odluci Vrhovnog suda SAD-a o ukidanju prava na pobačaj u Sjedinjenim Američkim Državama i potrebi za zaštitom prava na pobačaj i zdravlja žena u EU-u[23],

– uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 3. svibnja 2022. o progonu manjina na temelju

[14] SL C 347, 9.9.2022, str. 168.
[15] SL C 493, 27.12.2022., str. 108.
[16] SL C 47, 7.2.2023., str. 184.
[17] SL C 125, 5.4.2023., str. 463.
[18] SL C 132, 14.4.2023., str. 29.
[19] SL C 177, 17.5.2023., str. 109.
[20] P9_TA(2023)0111.
[21] P9_TA(2023)0204.
[22] SL C 205, 20.05.2022., str. 44.
[23] SL C 47, 7.2.2023., str. 268.

uvjerenja ili vjeroispovijesti[24],

– uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,

– uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ustavna pitanja,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove (A9-0000/2023),

A. budući da se EU temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i ljudskih prava, kako se navodi u članku 2. UEU-a i u Povelji; budući da bi države članice trebale dijeliti te vrijednosti;

B. budući da su sloboda, pluralizam i neovisnost medija te sigurnost novinara ključne sastavnice prava na slobodu izražavanja i informiranja te su presudni za demokratsko funkcioniranje EU-a i njegovih država članica; budući da su proteklih godina novinari i medijski akteri u Europi i inozemstvu sve više izloženi prijetnjama;

C. budući da je korupcija teška prijetnja demokraciji i vladavini prava; budući da postoje trajne i teške zabrinutosti u vezi s borbom protiv korupcije u nekim državama članicama; budući da je cilj Uredbe o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava zaštititi proračun Unije od kršenjâ načelâ vladavine prava;

D. budući da je neovisnost pravosuđa – kao temeljan zahtjev za demokratsko načelo diobe vlasti koji je od središnje važnosti kako bi se zajamčilo poštovanje temeljnih prava – izložena ozbiljnim prijetnjama ili se čak u strukturnom smislu narušava u nekim državama članicama;

E. budući da je povjerenik Vijeća Europe za ljudska prava u ožujku 2023. ocijenio da se položaj boraca za ljudska prava u Europi alarmantno pogoršao;

F. budući da se na europskim granicama dogodilo više slučajeva smrti migranata i kršenja ljudskih prava zbog nedjelotvornog upravljanja i nerazmjerne uporabe sile od strane tijela vlasti;

G. budući da se proteklih godina bilježi organizirani otpor pravima žena i djevojčica; budući da je raširenost rodno uvjetovanog nasilja, uključujući seksualno nasilje i silovanje, diljem Europske unije i dalje visoka;

H. budući da je raširenost diskriminacije na temelju rasnog ili etničkog podrijetla i dalje dosljedno visoka, kako tijekom vremena tako i među različitim skupinama stanovništva u različitim državama članicama; budući da su antisemitizam, islamofobija i rasizam stalno prisutni oblici mržnje i diskriminacije; budući da je ekstremizam krajnje desnice posebna prijetnja osobama na koje utječe diskriminacija i društvu u cjelini;

I. budući da su diskriminacija LGBTIQ+ osoba i nasilje protiv njih i dalje prisutni diljem EU-a; budući da se LGBTIQ+ osobe i dalje suočavaju s diskriminacijom i isključivanjem u nekoliko država članica;

[24] SL C 465, 6.12.2022., str. 33.

J. budući da se u proteklih nekoliko godina[25] u EU-u bilježi stalan porast incidenata povezanih s govorom mržnje, što je najvećim dijelom posljedica povećanja broja korisnika društvenih mreža i činjenice da govor mrže cvjeta na internetu; budući da govor mržnje može dovesti do zločina iz mržnje;

K. budući da se EU temelji na promicanju socijalnih, kulturnih i gospodarskih prava;

L. budući da je EU prema članku 6. stavku 2. UEU-a obvezan pristupiti Europskoj konvenciji o ljudskim pravima te da je to i dalje jedan od najvažnijih prioriteta;

Vladavina prava i pristup pravosuđu

1. oštro osuđuje činjenicu da je tijekom 2022. postavljen još jedan svjetski rekord u pogledu broja zatvorenih novinara; poziva na brzi dogovor o Direktivi protiv strateških tužbi protiv javnog sudjelovanja kojom bi se trebala uvesti materijalna i široka zaštita od zlonamjernih tužbi;

2. duboko je zabrinut zbog povećanja razine korupcije u određenim državama članicama, posebno zbog povećanja broja slučajeva u koje su uključeni dužnosnici i političari na visokoj razini; zabrinut je zbog razlika u razinama provedbe antikorupcijskog okvira EU-a u državama članicama;

3. naglašava da su neovisnost pravosuđa i djelotvorne provjere i ravnoteže, koje se mogu razlikovati među državama članicama, ključne sastavnice vladavine prava; osuđuje sve pokušaje vlada država članica da vrše politički utjecaj ili kontrolu nad neovisnim donošenjem odluka pravosuđa;

4. podržava uporabu Mehanizma za oporavak i otpornost i horizontalne uvjete koji omogućuju provedbu za zamrzavanje financijskih sredstava EU-a u svrhu borbe protiv korupcije i nazadovanja vladavine prava u državama članicama; naglašava da se financijska sredstva ograničena raznim mjerama uvjetovanja smiju osloboditi tek kad se istinski i na odgovarajući način riješe ključne zabrinutosti povezane s vladavinom prava, korupcijom i ljudskim pravima; poziva Europsko vijeće da utvrdi krši li Mađarska teško i trajno vrijednosti EU-a u skladu s člankom 7. stavkom 2. UEU-a;

Slobode

5. primjećuje sve veće prijetnje slobodi udruživanja, govora i okupljanja; ponavlja da se pravo na mirno okupljanje može ograničiti samo kad je to predviđeno zakonom i samo ako je to nužno i proporcionalno kako bi se zaštitio opći interes koji priznaje Unija ili kako bi se zaštitila prava i slobode drugih;

6. naglašava da informacije moraju biti univerzalno dostupne i raznolike kako bi se zajamčilo pravo na slobodu izražavanja i informiranja, koje je temelj svake demokracije, te naglašava da se mora zajamčiti umjetnička sloboda;

7. ističe ključnu ulogu organizacija civilnog društva u promicanju aktivnog građanstva,

[25] Kratko izvješće „Combating hate speech and hate crime in the EU" (Borba protiv govora mržnje i zločina iz mržnje u EU-u), Služba Europskog parlamenta za istraživanja, lipanj 2022.

temeljnih prava i demokratskog sudjelovanja u Europi; poziva na strategiju Komisije i zajednička pravila u svim državama članicama u cilju promicanja regulatornog i političkog okruženja u kojem nema odvraćajućih učinaka, prijetnji i napada;

8. podsjeća da prema članku 6. Povelje svatko ima pravo na slobodu i sigurnost, što znači da bi sve osobe na području Unije trebale biti zaštićene od nezakonitog i arbitrarnog uhićenja;

9. osuđuje porast broja antisemitskih, antiislamskih i rasističkih incidenata u EU-u; žali zbog toga što se slučajevi diskriminacije te rasističkih i ksenofobnih zločina često ne prijavljuju tijelima vlasti, što dovodi do de facto nekažnjavanja;

10. ističe da pravo na zaštitu osobnih podataka sve više dobiva na važnosti jer se u svakodnevnom životu proizvodi i upotrebljava sve veća količina podataka i dolazi do skandala koji uključuju podatke; ponavlja svoje zabrinutosti zbog nejednake primjene Opće uredbe o zaštiti podataka;

11. oštro osuđuje raširena kršenja temeljnih prava i uporabu nerazmjernog nasilja od strane nacionalnih tijela na granicama Unije;

Jednakost i dostojanstvo

12. žali zbog toga što je prijedlog horizontalne direktive o suzbijanju diskriminacije već 14 godina blokiran u Vijeću;

13. podsjeća na veliku raširenost rodno uvjetovanog nasilja u svim državama članicama Unije; osuđuje nazadovanje u području prava žena u nekim državama članicama, posebno uskraćivanje pristupa sigurnom i zakonitom pobačaju;

14. podsjeća na to da su zločini iz mržnje i govor mržnje motivirani rasizmom, ksenofobijom, vjerskom netrpeljivošću ili invaliditetom, seksualnom orijentacijom, rodnim identitetom, rodnim izražavanjem i spolnim obilježjima neke osobe ekstremni primjeri diskriminacije;

15. pozdravlja inicijativu Komisije da se popis područja kriminaliteta u EU-u iz članka 83. stavka 1. UFEU-a proširi na govor mržnje i zločine iz mržnje;

16. pozdravlja činjenicu da se Komisija prvi put pred Sudom Europske unije pozvala na izolirano kršenje članka 2. UEU-a govoreći o mađarskom „zakonu o zaštiti djece”, koji ima druge prikrivene ciljeve;

Socijalna i gospodarska prava te prava povezana s okolišem

17. prepoznaje da je siromaštvo još jedan oblik diskriminacije koji dovodi do kršenja temeljnih prava; poziva Komisiju, Vijeće i države članice da razviju politike za smanjenje siromaštva, s posebnim naglaskom na djecu;

18. pozdravlja preporuku Vijeća od 30. siječnja 2023. o primjerenom minimalnom

dohotku[26] kojom se jamči aktivno uključivanje kao korak naprijed u provedbi načela 14. Europskog stupa socijalnih prava;

19. naglašava da je digitalizacija transverzalan proces koji utječe na pristup svim uslugama, posebno zdravstvenoj zaštiti, i na ostvarivanje temeljnih prava;

20. napominje da stanovanje nije proizvod, već nužnost i preduvjet za puno sudjelovanje u društvu;

21. pozdravlja činjenicu da je Vijeće za ljudska prava UN-a 8. listopada 2021. prepoznalo univerzalno pravo na pristup zdravom i održivom okolišu;

Institucionalne mjere zaštite temeljnih prava

22. pozdravlja napredak koji je ostvaren u pristupanju EU-a Europskoj konvenciji o ljudskim pravima od nastavka pregovora u lipnju 2020. i privremeni dogovor o nacrtu revidiranih instrumenata pristupa koji je postignut u ožujku 2023.;

23. podržava rad Agencije EU-a za temeljna prava na analiziranju podataka kako bi se dokumentirala diskriminacija te pozdravlja daljnji razvoj događaja u tom području; pozdravlja Komisijin prijedlog dvaju direktiva o standardima za tijela za jednakost čiji je cilj zajamčiti bolju primjenu i provedbu pravila EU-a o suzbijanju diskriminacije;

24. podsjeća na važnost relevantne sudske prakse Suda Europske unije kojom se podupire poštovanje temeljnih prava i dodatno definira vladavina prava;

°

° °

25. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

[26] SL C 41, 3.2.2023., str. 1.

OBRAZLOŽENJE

Poštovanje ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i ljudskih prava temeljne su vrijednosti Europske unije utvrđene u članku 2. UEU-a i u Povelji o temeljnim pravima. Poštovanje i aktivno promicanje tih vrijednosti obveza je i institucija EU-a i država članica. Izvjestiteljica smatra da je proteklih godina došlo do zabrinjavajućeg pada poštovanja temeljnih prava u cijeloj Europskoj uniji te da postoji opasnost da će se konsenzus o zajedničkim europskim vrijednostima raspasti.

EU se tijekom 2022. i 2023. susreo s novim i nezapamćenim izazovima. Dok se EU još borio s negativnim posljedicama pandemije bolesti COVID-19, suočio se i s priljevom milijuna ljudi koji su bili prisiljeni napustiti svoje domove zbog ruske agresije na Ukrajinu. Ovo bi izvješće posljedično trebalo na odgovarajući način odražavati pitanja povezana s temeljnim pravima koja proizlaze iz tih okolnosti, među ostalim (i.) uporabu izvanrednog zakonodavstva i njegov utjecaj na prostor za djelovanje organizacija civilnog društva, (ii.) ulogu slobodnih medija u funkcioniranju demokratskih sustava, (iii.) zaštitu socijalnih prava i (iv.) zaštitu temeljnih prava izbjeglica i migranata.

Pristup izvjestiteljice

Cilj izvjestiteljice je izraditi sveobuhvatno izvješće u kojem će se odražavati glavni razvoji događaja tijekom predmetnih godina.

U izvješću bi se prvenstveno trebale odražavati općenite tendencije u pogledu stanja temeljnih prava u Europskoj uniji tijekom 2022. i 2023. Međutim, izvješćem bi trebalo obuhvatiti i sustavne probleme u pojedinačnim državama članicama, pod uvjetom da je o tom pitanju u tijeku postupak na europskoj razini, uključujući postupke temeljem članka 7. UEU-a, postupke zbog povrede prava i presude Suda Europske unije i Europskog suda za ljudska prava.

Struktura

Kako bi se mogli obuhvatiti svi relevantni elementi, strukturom nacrta izvješća prate se glavne skupine temeljnih prava koje se općenito zasnivaju na poglavljima Povelje o temeljnim pravima. Umjesto da stavi naglasak samo na određene prioritete ili određene skupine, s obzirom na maksimalnu dužinu izvješća o vlastitoj inicijativi, koja iznosi četiri stranice, izvjestiteljica želi dati općeniti pregled u okviru kojeg će se moći kategorizirati sva pitanja povezana s temeljnim pravima. Izvješće se može proširiti u fazi podnošenja amandmana i tako će i biti.

Glavne su kategorije:

Vladavina prava i pristup pravosuđu

To poglavlje među ostalim obuhvaća ulogu slobodnih medija, uporabu izvanrednog zakonodavstva, parlamentarna prava, neovisnost pravosuđa, učinke korupcije te postupke koji se odnose na vladavinu prava na europskoj razini.

To poglavlje među ostalim obuhvaća kolektivne slobode kao što je pravo okupljanja i pravo udruživanja, kao i pojedinačne slobode kao što je pravo na slobodu i sigurnost, sloboda mišljenja, zaštita osobnih podataka, sloboda izražavanja i informiranja te pravo na azil.

Jednakost i dostojanstvo

To poglavlje među ostalim obuhvaća pravo na nediskriminaciju na temelju roda, etničkog ili socijalnog podrijetla, genetskih obilježja, jezika, vjere ili uvjerenja, političkog ili bilo kojeg drugog nazora, pripadnosti nacionalnoj manjini, imovine, rođenja, invaliditeta, dobi ili seksualne orijentacije. Osim toga, obuhvaća i pravo na poštovanje fizičkog i mentalnog integriteta osobe, posebno u vezi s govorom mržnje i zločinima iz mržnje.

Socijalna i gospodarska prava te prava povezana s okolišem

To poglavlje među ostalim obuhvaća siromaštvo kao oblik diskriminacije, socijalne nejednakosti, digitalno siromaštvo, stanovanje, pristup obrazovanju, pristup zapošljavanju, pravo na kolektivno pregovaranje te pravo na pristup zdravom i održivom okolišu.

Institucionalne mjere zaštite temeljnih prava

To poglavlje među ostalim obuhvaća ulogu institucija kao što su Vijeće Europe i Europski sud za ljudska prava, Sud Europske unije, Agencija EU-a za temeljna prava, Ured europskog javnog tužitelja te nacionalni sudovi i nacionalna tijela za jednakost.